## ΜΟΥΣΙΚΟΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

# «ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΡΛΜΠΟΡΩ»

## ΥΠΟ ΤΟΥ κ. ΑΝΤ. Κ. ΛΑΒΔΑ

Όταν θὰ φθάσῃ μία ἐποχὴ ποὺ τὸ ἀκροατήριο θὰ ἠμπορεῖ, σὲ ἕνα ἱκανῶς μεγάλο ποσοστό του καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀσφαλῶς, νὰ διακρίνῃ «τὴν ἧρα ἀπὸ τὸ σιτάρι» στὶς μουσικὲς ἐκδηλώσεις ποὺ παρελαύνουν ἐνώπιόν του, τότε, καλλιτεχνικὲς πράξεις ὅπως αὐτὴ ποὺ ἐφανερώθη μὲ τὸ συγκρότημα «Μουσικὴ ἀπὸ τὸ Μάρλμπορω» (ΗΠΑ), θὰ ἔχουν ἀκόμη καλύτερα τύχη. Ἢ, πάντως, δὲν θὰ ἐπιτρέπουν νὰ ἔχουν καλύτερα τύχη τῆς ἰδικῆς των ἄλλες παρουσίες, δηλαδὴ ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ ἕνα παιγνίδι ἐπιφανείας τους δίδει τὴν εὐκολία νὰ θαμβώσουν ἕνα κοινὸ ποὺ παραμένει ἀνυποψίαστο κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος του. Καὶ ἡ ἐποχὴ αὐτὴ ὡς πρὸς τὸ ἰδικό μας κοινὸ θὰ πλησιάζῃ ὅλο καὶ περισσότερο, ἐφ' ὅσον θὰ συνεχίζωνται οἱ παροχὲς τέτοιων εὐκαιριῶν, δηλαδὴ τοῦ νὰ γνωρίσῃ ἕνα πλούσιο μουσικὸ ρεπερτόριο καὶ μία ποικιλία «χαρακτήρων» τῆς μουσικῆς ἐκτελέσεως. Ὥστε νὰ ἐξοικειωθῇ μὲ τὴν μουσικὴ φιλολογία καὶ νὰ τοῦ εἶναι δυνατὸ νὰ προχωρήσῃ σὲ συγκρίσεις, ἀνάμεσα στοὺς διαφόρους τρόπους ποὺ ἡ φιλολογία αὐτὴ τοῦ παρουσιάζεται. Καὶ ὅταν γίνεται, ἐδῶ λόγος γιὰ καλυτέρα τύχη, ἡ ἀναφορὰ δὲν εἶναι μόνο στὴν ἔκδηλη ὑποδοχὴ ἑνὸς συνόλου, ἢ, ἑνὸς καλλιτέχνου, μὲ τὰ χειροκροτήματα καὶ τὶς ἐπευφημήσεις. Ἀλλά, κυρίως, στὴν βαθύτερα ὑποδοχή, τὴν πράγματι ἐσωτερική. Αὐτὴν ποὺ ἀφορᾷ στὴν παραδοχὴ μιᾶς μουσικῆς προσφορᾶς, ἀπὸ τὸν νοῦ καὶ τὴν ψυχὴ τοῦ ἀκροατοῦ, πού, βεβαίως, θὰ πρέπει νὰ ὑποτεθοῦν ἐπαρκῶς ἐν προκειμένῳ ἡτοιμασμένοι. Ὅμως, καὶ χωρὶς αὐτὴν τὴν προετοιμασία στὴν πληρότητά της, ὁ σημερινὸς μέσος ἀκροατὴς θὰ ἠμποροῦσε νὰ διερωτηθῇ: ἐὰν καὶ πῶς τοῦ ὡμίλησε ὁ Μπετόβεν μὲ τὴν 4η Συμφωνία του ὑπὸ τὸν πυροτεχνηματικὸν Σίππερς, φέρ' εἰπεῖν, καὶ πῶς μὲ τὸ τριπλὸ κοντσέρτο του ποὺ ἔδωσεν ἐδῶ τὸ συγκρότημα «Μουσικὴ ἀπὸ τὸ Μάρλμπορω». Ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ θεωρηθῇ βέβαιον ὅτι, σχεδὸν κανεὶς δὲν ἐνθυμεῖται, οὔτε κἂν περίπου, τὸν Μπετόβεν τοῦ Σίππερς ἐνῶ πολλοὶ θὰ ἐνθυμοῦνται ἀκόμη ἀρκετὰ ζωηρῶς τὸν Σίππερς τοῦ Μπετόβεν. Καὶ ἐδῶ εἶναι, ἀκριβῶς, ὅπου ἔχουν διαστραφῆ τὰ πράγματα. Καὶ εἶναι ἡ ἄφυσικη — πού, γι' αὐτό, θὰ πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἀνεπιθύμητη — κατάστασι αὐτή, αὐτὸ τὸ ἐπακόλουθο τοῦ «βεντετισμοῦ», συχνὴ πολὺ στοὺς τωρινοὺς καιροὺς καὶ γιὰ λόγους πολλούς. Πρόκειται, λοιπόν, γιὰ ἕνα σύμπτωμα τῶν καιρῶν πού, ὅμως, ἡ ἴδια ἡ ψευδὴς ὑπόστασί του τὸ καταδικάζει, νὰ εἶναι καὶ ὄντως πρόσκαιρο. Καὶ τὸ κοινὸ θὰ συμβάλῃ στὴν κατάλυσί του, μόνον ὅταν ἀποφασίσῃ — καὶ ἔτσι θὰ αὐτοασκῆται — νὰ διερωτᾶται σὲ κάθε ἐκδήλωσι ποὺ ἔχει ἐνώπιόν του, τί εἶναι αὐτὸ ποὺ ἀπεκόμισε ἀπ' αὐτήν. Βασικῶς δέ, τὸ ἐρώτημα, χονδρικῶς διατυπούμενο, θὰ ἠμποροῦσε νὰ διαχωρισθῇ στὰ ἑξῆς: ἐὰν ἐντυπωσιάσθη, ἢ, ἐὰν συνεκινήθη. Ἐὰν εἶχε ἀφεθῇ στὴν Μουσική, ἢ, ἐὰν τὸν εἶχε αἰχμαλωτίση ὁ Μουσικός. Ἐὰν «ἀνεκάλυψε» καὶ πάλι τὸν Μουσικὸ ὅταν εἶχε τελειώσει ἡ Μουσική, ἢ, τὴν εἶχε σχεδὸν λησμονήσει ὅσον παρηκολούθει ἐκεῖνον. Καὶ εἶχε, εὐτυχῶς, τὸ ἀκροατήριο τοῦ ἐφετεινοῦ Φεστιβὰλ σημεῖα διαγνώσεως καὶ διδάγματα διαμορφώσεως κριτηρίων, ποὺ τοῦ τὰ προσέφεραν, γιὰ ν' ἀναφερθοῦν τὰ πλέον οὐσιαστικά, ὁ Ρούντολφ Κέμπε, ἐπικεφαλῆς τῆς Βασιλικῆς Φιλαρμονικῆς Ὀρχήστρας τοῦ Λονδίνου, ἡ Ὀρχήστρα Μπὰχ τοῦ «Γκεβάντχαουζ» τῆς Λειψίας καί, προσφάτως, οἱ 35 σολίστ ποὺ ἀποτελοῦν τὸ συγκρότημα «Μουσικὴ ἀπὸ τὸ Μάρλμπορω» μὲ τὴν συναυλία των τῆς 30ῆς Αὐγούστου.

Ἕνα σύνολο Μουσικῶν ποὺ ἡ στάθμη των κυμαίνεται ἀπὸ πρώτης κατηγορίας ἕως διεθνοῦς φήμης, ἀπαρνούμενοι, ἢ ἐγκαταλείποντες κάθε πειρασμὸ αὐτοπροβολῆς, συγκροτοῦν μίαν ὀρχήστρα πράγματι θαυμαστῆς ἠχητικῆς ποιότητος ἀλλὰ καὶ ἑνότητος καὶ δὲν ἔχουν, πλέον, ἄλλο ἀντικείμενο ἀπὸ τὴν Τέχνη, στὴν ὑπηρεσία, τῆς ὁποίας προσφέρουν κάτι περισσότερο καὶ ἀπὸ τὴν ἱκανότητά των, αὐτὸ ποὺ εἶναι τόσο σπάνιο καὶ σ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν περιοχή σήμερα: τὴν ἀνιδιοτελῆ ἀγάπη των. Ὁ Σμουὴλ Ἀσκενάζι, διευθύνει τὴν ὀρχήστρα ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα βιολιά της ποὺ τὰ ἐνισχύει στὰ μέρη ποὺ ἀπαιτοῦν μίαν ἔντασι, ὡς ἕνα ἀκόμη ὄργανο, ἐγκαταλείποντας τὴν «διεύθυνσι», ἐνῶ ἡ ὀρχήστρα καθὼς συνεχίζει μόνη της, ἀποδεικνύει τὸ ποιὰ ἐκπληκτικὴ ταύτισις, ἀλλὰ καὶ πόση προετοιμασία προϋποτίθεται ἑνὸς ἀποτελέσματος ποὺ ὑπῆρξε ἀπὸ τὰ πλέον ὄντως μουσικὰ ποὺ ἐγνώρισε τὸ ἐφετεινὸ Φεστιβὰλ Ἀθηνῶν. Διότι ἀνεβίωσαν μέχρι ψευδαισθήσεως πειστικὲς οἱ παρωχημένες ἐποχές, μὲ τὸ Κοντσέρτο γιὰ βιολὶ τοῦ Βιβάλντι, τὴ Συμφωνία ἀριθ. 49 τοῦ Χάυντν καὶ τὸ τριπλὸ Κοντσέρτο, γιὰ πιάνο, βιολί, βιολοντσέλλο, τοῦ Μπετόβεν.

**ΑΝΤ. Κ. ΛΑΒΔΑΣ**